

denten eller en vicepræsident i Sø- og Handelsretten, jf. *stk. 4*.

Det foreslås endvidere, at der fastsættes regler om udpegning af en dommer som medlem af et offentligt eller et privat råd eller nævn, som medlem af en voldgiftsret eller til anden tvistløsning udenfor domstolene, og at udpegningen skal foretages af vedkommende retspræsident eller af en anden dommer, som en retspræsident har bemyndiget her til, jf. *stk. 3*. Forslaget er således udformet under hensyntagen til, at en ny byretsstruktur forventes at træde i kraft samtidig med det foreslåede tidspunkt for denne lovændring, jf. herved forslaget til § 2; *stk. 1*.

Det afgørende for, om udpegning af en dommer til varetagelse af et bibeskæftigelseshverv skal ske efter den foreslåede fremgangsmåde, er, om dommeren skal deltage i tvistløsning. Bestemmelsens ordlyd nævner udtrykkeligt de i praksis tre vigtigste former for tvistløsning, men bestemmelsen omfatter også øvrige former for tvistløsning, herunder f.eks. de fagretlige nævn som eksempelvis afskedigelses- og ledernævne og stående voldgiftsretter. Tvistløsning omfatter både privat- og offentligretlige tvister.

Den foreslåede udpegningsregel forholder sig ikke til spørgsmålet om, i hvilket omfang og på hvilken måde dommere medvirker i tvistløsning udenfor domstolene.

Den praktiske fremgangsmåde ved udpegningen afhænger af, om der er tale om almindelige voldgifter, faglige voldgifter eller råd og nævn.

For *almindelige og faglige voldgifter* foreslås en ordning, hvor en retspræsident eller en anden dommer efter en generel bemyndigelse fra vedkommendes retspræsident står for udpegningen af den enkelte dommer til en voldgiftssag. Ordningen indebærer, at parter i en voldgiftssag, der ønsker at benytte en dommer som medlem i en voldgiftsret, skal rette henvendelse til en retspræsident eller anden dommer for at få udpeget en dommer til sagen. Parterne kan altså ikke i fællesskab – som det i vidt omfang sker i dag – selv indgå aftale med den dommer, som de ønsker at benytte til voldgiftssagen.

Den foreslåede udpegningsordning kan efter bestemmelsens formulering i praksis fungere efter to forskellige modeller:

1. *Præsidentmodellen*, hvor en retspræsident – på grundlag af en anmodning fra sagens parter om udpegning af en dommer – udpeger den dommer, der skal behandle en bestemt voldgiftssag (1. led i *stk. 3*), eller
2. *Institutmodellen*, hvor en dommer efter en generel bemyndigelse fra vedkommendes retspræsi-

dent – ud fra en liste over dommere, der er til rådighed for den pågældende type voldgiftssager – udpeger den dommer, der skal behandle en bestemt voldgiftssag (2. led i *stk. 3*).

Institutmodellen anvendes allerede i Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed, hvor den dommer, der er formand for præsidiet, udpeger en dommer til en konkret voldgiftssag fra listen over de dommere, der er medlemmer af præsidiet eller suppleanter for disse. Modellen vil i tilpasset form kunne finde anvendelse for de faglige voldgifter på den måde, at der etableres en ordning, hvorefter den dommer, der er formand for Arbejdsretten, udpeger en dommer til en konkret faglig voldgift fra en nærmere afgrænset liste af dommere, der er til rådighed for faglige voldgifter. Modellen vil ligeledes på tilsvarende måde kunne finde anvendelse for andre almindelige voldgiftssager i det omfang disse varetages i institutionelt regi, hvor en dommer er formand for et præsidium eller lignende.

Præsidentmodellen vil kunne finde anvendelse i de tilfælde, hvor institutmodellen ikke anvendes.

Udpegningsordningen kan inden for de *almindelige voldgifter* tilrettelægges efter præsidietmodellen således, at det som udgangspunkt er vedkommende retspræsident, der udpeger den enkelte dommer til en voldgiftssag, jf. forslaget til 1. led af *stk. 3*.

Udpegningen kan foregå på den måde, at de private eller offentlige parter eller repræsentanter for disse, der ønsker en dommer til en voldgiftssag, retter henvendelse til retspræsidenten for den ret, hvorfra der ønskes en dommer, med en anmodning om at få udpeget en dommer. Parterne eller deres repræsentanter har i forbindelse med anmodningen mulighed for at pege på en eller flere navngivne dommere, herunder også en retspræsident, som de i enighed bringer i forslag. Kommer de foreslåede dommere fra forskellige retter, skal der alene rettes henvendelse til én af retspræsidenterne.

Retspræsidenten udpeger den enkelte dommer til en voldgiftssag ud fra en samlet vurdering af sagens karakter og den pågældende dommers særlige kvalifikationer og arbejdsmæssige forhold. Det forudsættes, at retspræsidenten ved udpegningen lægger særlig vægt på, hvorvidt sagen angår principielle spørgsmål eller på anden måde involverer betydelige interesser, hvilket har betydning for, fra hvilken retsinstans dommeren skal udpeges, på dommerens særlige viden eller kvalifikationer inden for det område, som voldgiftssagen drejer sig om, samt på den bibeskæftigelse, herunder omfanget og antallet af voldgiftssager, som dommeren har i forvejen.